

VII. Český jazyk – mluvnice

(čtvrtek 18. 6.)

15. 6. 2020

1) Zde máte ke kontrole cvičení na větné členy z minula:

(on) Pt 2.p. Pt 7.p. PUM Pt 4.p. Pt 3.p. PUmíry

Dotkl se mě rukou. Z tábora napsal dlouhý dopis bratrovi. Jitka úplně

Pt 4.p. (ty) Pt 3.p. PUM Pt 4.p. (my)

zapomněla na svého kamaráda. Podej mi ven židli. Poznali jsme jeho nedobré

Pt 4.p. (my) Pt 4.p. Pt 4.p. (já) Pt 4.p.

úmysly. Musíme pamatovat na babičku a dědečka. Četl jsem dobrou knihu.

(my) Pt 2.p. Pt 3.p.

Zúčastnili jsme se republikového finále. Vít byl podobný matce. Potřebovali

(my) Pt 4.p. Pt 4.p. (oni) PUM Pt 4.p.

jsme nakoupit základní potraviny. Vzali si na výlet teplé oblečení. Naši žáci

Pt 2.p. PUM (my) PUČ Pt 4.p. Pt 4.p.

dosáhli vynikajícího úspěchu. Do těsta jsme potom přidali sních a mouku.

(já) Pt 4.p. Pt 7.p. Pt 6.p.

Připravuji se na kontrolní práci. Trenér se všemi o potřebném výsledku mluvil.

PUM (my) Pt 7.p. Pt 7.p. Pt 7.p. (já) Pt 6.p. Pt 4.p.

Na táboře jsme se seznámili s Jirkou, Petrem a Kamilem. Víím o tom všechno.

(on) Pt 3.p. Pt 4.p. PUM (já) PUČ Pt 4.p. PUČ

Poručil nám sednout si na zem. Nejsem zvyklá denně cvičit. Rodiče tehdy

PUČ Pt 6.p. PUM (my) Pt 4.p. PUM Pt 4.p.

ještě nevěděli o pětce. Z lesa jsme slyšeli hlasy. Na chodbě jsem cítil vůni

Pt 2.p. Pt 3.p. Pt 4.p. PUM (on)

cukroví. Váza byla plná vody. Líbilo se mi dívat se na tebe. Na zápas přinesl

Pt 4.p.

buben.

2) Dnes budeme pokračovat v probírání dalších větných členů. Pročtěte si žlutý rámeček na straně 113 nahoře. (8. 6. jsme probírali příslovečné určení příčiny a účelu, dnes budeme pokračovat se zbývajícími)

Příslovečné určení podmínky – ptáme se, za jaké podmínky probíhá nějaký děj

Příslovečné určení přípustky – i přes co probíhá nějaký děj?

- rozdíl je v tom, že u podmínky okolnosti odpovídají tomu, co se děje, u přípustky je to naopak – např. za deště na výlet nepojedeme (obvykle to tak bývá = podmínka) X na výlet pojedeme i za deště (není obvyklé, že za deště jedeme na výlet – jedeme i přestože prší = přípustka)

3) Do školního sešitu si udělejte zápis:

PU podm. - příslovečné určení podmínky

- otázka: - za jaké podmínky?

př. Za deště na výlet nepojedeme. – Za jaké podmínky na výlet nepojedeme? za deště – PU podm.

PU příp. – příslovečné určení přípustky

- otázky: navzdory čemu? i přes co? i v jakém případě?

př. I přes vytrvalý déšť na výlet pojedeme. – I přes co na výlet pojedeme? – přes déšť, přestože bude vytrvale pršet...

4) Písemně do školního sešitu si udělejte aspoň polovinu cvičení 113/3, tak abyste tam měli všechna 4 nově probraná příslovečná určení – příčiny, účelu, podmínky a přípustky. Zbytek cvičení si řekněte ústně. (stále to dělejte stejným způsobem – podtrhnout podmět a přísudek a slovesem se pak ptáme dál – určete i ostatní, co umíme – PUM, PUČ, PUZ, PUmíry, Pt)

5) Další důležitý větný člen je **přívlastek**. Vyjadřuje vlastnost podstatného jména, závisí tedy jedině na podstatném jméně a ptáme se na něj **jaký, který, čím (podst. jm.)?** - př. jaký chlapec? - milý, jaké boty? – kožené, z kůže

Přečtěte si žlutý rámeček na straně 118.

Zhlédněte video, kde je vysvětlen přívlástek a jeho druhy:

<https://www.youtube.com/watch?v=VOdyiuCImF4>

6) Udělejte si ještě zápis do školního sešitu:

Přívlástek – Pk (PkS, PkN)

- vyjadřuje vlastnost podstatného jména (závisí pouze na podst. jméně, zároveň na podstatném jméně nemůže záviset nic jiného, jediné přívlástek)

- otázky: jaký, který, čím?

- rozlišujeme PkS = přívlástek shodný a PkN = přívlástek neshodný

PkS – s podstatným jménem se shoduje v pádě, rodě a čísle a je obvykle vyjádřen přídavným jménem (před podstatným jménem)

př. mladý chlapec, bez mladého chlapce... (jaký chlapec?) – mladý PkS

kožené boty, bez kožených bot... (jaké boty?) – kožené PkS

zubní pasta, bez zubní pasty... (jaká pasta?) – zubní PkS

PkN – je vyjádřen obvykle podstatným jménem s předložkou v jiném pádě, než je řídící podstatné jméno a bývá za ním

př. boty z kůže (jaké boty?) – z kůže = PkN

pasta na zuby (jaká pasta?) – na zuby = PkN

7) Ptejte se na vlastnosti podstatných jmen ve cvičení 118/2 (zatím pouze ústně).

př. Jaký vláček? rakovnický – PkS

Jaký vláček? do Křivokláta – PkN

Jaké líhně? pstruhové – PkS

Jaké kolébky? slunce – PkN